
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פיתוח כישורים חברתיים - השלכות לייעוץ - 34851

תאריך עדכון אחרון 05-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ענת כורם

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anat.korem@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במקומו הייחודי של היועץ החינוכי בתהליך פיתוח הכישורים החברתיים של התלמיד. נדון בהיבטים של מניעת קשיים חברתיים, תהליכי היוועצות, הנחייה וקישור בין צרכי הילדים לבין מקורות סיוע.

מטרות הקורס:

מטרות הקורס הן להכיר גישות ודרכים ייעוציות לפיתוח כישורים חברתיים ולעמוד על שיקולי דעת ביישומן. נעסוק גם בגיוס הצוות החינוכי לנושא ובהכוונת הורים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנסח עקרונות ייעוציים המסייעים לפיתוח הכישורים החברתיים של התלמידים.
- להסביר היבטים שונים הכלולים בתכניות סיוע בתחום, לרבות שיתוף הצוות החינוכי והכוונת הורים.
- להסביר שיקולי דעת ואסטרטגיות לתכנון התערבות מסייעת.
- לשלב בין גישות וכלים שונים בתכניות סיוע.
- לשכלל תכניות לפיתוח כישורים חברתיים.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הקורס מבוסס על הרצאה שבועית. בהרצאה משולבים דיונים, ניתוחי מקרים מההתנסות בעבודת היועץ החינוכי ומחיי המשתתפים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- גישות שונות להקניית כישורים חברתיים.
- שליטה בכעסים.
- בדידות וחברות.
- הקניית חלופות לביטויי אגרסיביות.
- התמודדות עם הקנטות והצקות בבית הספר.
- התמודדות הצוות החינוכי במצבים של דחייה חברתית וחרם.
- גיוס הצוות החינוכי לפיתוח כישורים חברתיים.
- טיפול אקלים חברתי חיובי בכיתה ובבית הספר.
- הכוונת הורים.

חומר חובה לקריאה:

- אייזן, א' ואנגלר, ל' (2010). דרכי סיוע לילדים הלוקים בפגיעות חברתית: כלים שימושיים לטיפול בילדים ביישנים, לוקים בחרדה חברתית, פורשים מהחברה או קורבנות לבריונות. קרית ביאליק: אח. בוניאל-נסים, מ' (2010). רוצה להיות חבר שלי? על חברות ואלימות בקרב ילדים ובני נוער בפייסבוק. עט השדה, 5.
- בלומקוויסט, מיקל, ל' (2005). ילדים עם הפרעות התנהגות: הקניית כישורים- מדריך לתרפיסטים ולהורים. פרקים 9 ו-10 העוסקים בקידום כישורים חברתיים של ילדים. קריית ביאליק: "אח". וולמר, ל' (2010). אני-אתה- אנחנו: ספורים ופעילויות להעצמה רגשית וחברתית של ילדים. אבן יהודה: אמציה.
- כורם, ע' (2012). אימון לאסרטיביות עם מתבגרים יוצאי אתיופיה. היעוץ החינוכי, יז, 13-30.
- כורם, ע' (2016). פיתוח הכשירות החברתית של התלמידים להתמודד עם הקנטות בבית הספר ובזירת האינטרנט. במעגלי חינוך, 6, 204-215.
- כצנלסון, ע' (2006). דיאלוג עם ילדים. אור יהודה: כנרת, זמורה-ביתן. הפרק העוסק בחברים (עמ' 294-316).
- לאבוי, ר' (2006). קשה כל כך להתיידד אתך- איך לעזור לילד הסובל מליקוי למידה להשיג הצלחה חברתית. חיפה: אמציה.
- שכטמן, צ' (2010). יעוץ וטיפול קבוצתי בילדים ומתבגרים- תיאוריה, מחקר וטיפול. עמק יזרעאל: המכללה האקדמית עמק יזרעאל. הפרק העוסק ביעוץ קבוצתי לילדים ומתבגרים הסובלים מבדידות.
- de Jong Gierveld, J., van Tilburg, T., & Dykstra, P. (2018). New ways of theorizing and conducting research in the field of loneliness and social isolation. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (p. 391-404). Cambridge University Press.
- Findlay L. C., & Coplan, R. J. (2008). Come out and play: Shyness in childhood and the benefits of organized sports participation. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 40 (3), 153-161.
- Fisher. P. H., Masia-Warner, C., & Klein, R. G. (2004). Skills for social and academic success: A school-based intervention for social anxiety disorder in adolescents. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 7, 241-249.
- Lane, K. L., Menzies, H. M., Barton-Arwood, S. M., Doukas, G. L., & Munton, S. M. (2005). Designing, implementing, and evaluating social skills interventions for elementary students: Step-by-step procedures based on actual school-based investigations. *Preventing School Failure*, 49, 18-26.
- McDonald, K. L. & Asher, S. L., (2018). Peer acceptance, peer rejection, and popularity: Social cognitive and behavioral perspective. In W. M. Bukowski, B. Laursen, K. H. Rubin (Eds.). *Handbook of peer interactions, relationships and groups* (pp. 429-446). New York, NY: Guilford Press.
- Mund, M., Freuding, M. M., Möbius, K., Horn, N., & Neyer, F. J. (2020). The stability and change of loneliness across the life span: A meta-analysis of longitudinal studies. *Personality and Social Psychology Review*, 24(1), 24-52.
- Nishimura, T., Murakami, T., & Sakurai, S. (2018). Do not overlook lonely children: Additional evidence from two longitudinal studies. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(7), 956-976.
- Ruppel, E. K., Gross, C., Stoll, A., Peck, B. S., Allen, M., & Kim, S. Y. (2017). Reflecting on connecting: Meta-analysis of differences between computer-mediated and face-to-face self-disclosure. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 22(1), 18-34.

San Antonio, D. & Salzfass, E. (2007). How we treat one another in school. *Educational Leadership*, 64, 8. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Schoenfeld, N. A., Rutherford, R. B., Gable, R. A., & Rock, M. L. (2008). ENGAGE: A blueprint for incorporating social skills training into daily academic instruction. *Preventing School Failure*, 52, 17-27.

Ten Dam, G., & Volman, M. (2007). Educating for Adulthood or for Citizenship: Social competence as an educational goal. *European Journal of Education*, 42, 281-298.

חומר לקריאה נוספת:

Eccles, A. M., & Qualter, P. (2021). Alleviating loneliness in young people-a meta-analysis of interventions. *Child and Adolescent Mental Health*, 26(1), 17-33.

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:

-במהלך הקורס יש להגיש שתי משימות קצרות (ללא ציון).

-בחירה: קיימת אפשרות להציג פרזנטציה בפני הכיתה ולקבל בonus של חמש נקודות.

-שיעורי הקורס לא יוקלטו.